

7. Търново. Църквата „Св. Никола“ (1834—1836) — надлъжен разрез
(арх. заснимане: арх. Ст. Матеев и к. — арх. Ем. Момиров, авг., 1951 г.)

отделно скицирани и прошудирани. Сводовете бяха направени от тухли и хоросан на 11,20 м височина, мерена от църковния под. На страничните стени бяха поставени симетрично две странични входни врати, през които се излизаше във външните странични аркади. Покривът над сводовете беше дървен, покрит с местни закръглени керемиди.

Бучардисването и нареждането на каменните блокове на фасадите бе извършено особено внимателно. Мотивът на тройната арка върху колонки, изидани в предната част на главната западна фасада (табл. IV, 2), беше приготвен за поместване на изображението на църковната патронеса, но по неизвестни причини това изображение липсваше. В страничната южна фасада беше вградена мраморна скулптирана плоча, специално приготвена за написване епитафии на заслужили църковни пожертвуватели (ктитори).

Цялата църква заемаше пространство от 499,20 кв. м, от което 67,00 кв. м бяха зидове, 432,020 кв. м — оползотворено пространство. От пода до покрива височината бе 12,70 метра.

Църквата е била почната в 1842 г. и окончателно завършена в 1844 г. Тя нямаше камбанария и кубета. Камбанарията ѝ беше като италианските кампанили — самостоятелна, заострена 30 м западно от нея, изидана цяла от дялан камък. През катастрофалното земетресение на 1 април 1913 г. църквата и камбанарията бяха издъно съборени. Сега на мястото се издига нова катедрална църква, която няма нищо общо по разпределение и фасади със старата интересна църква.

Сегашната нова катедрална църква е строена с част от старите строителни материали. Същите, нужни за постройка на старата църква, са били насечени от недалечната ѝ околност — дяланите ка-

мъни от близката до Търново каменна кариера „Икъкана“. Църквата на времето е струвала всичко 500 000 гроша, събирани доброволно и на „дискус“ пожертвувания от граждани, най-вече от енорияшите.

ЦЪРКВАТА „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

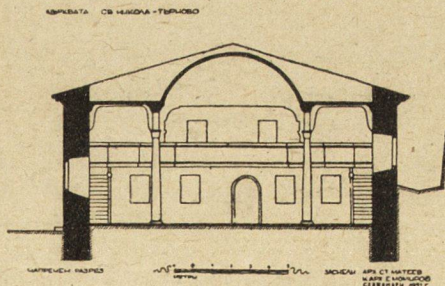
БИВША „СВ. АТАНАС“ В ТЪРНОВО
(обр. 23—25, табл. XIII—XIV)

Намира се в Кошарската махала в гр. Търново — най-високата част на града.

Строежът ѝ е започнал на 10 март 1860 г. и бил окончателно завършен на 8 октомври 1861 г. В църковната кондика, която се пази в църквата, изрично е посочен майсторът ѝ — Уста Никола Фичев, като в скоби е поставена думата „архитект“. Това за ега е единственият източник, откъдето черпим сведения, че Никола Фичев е бил наричан „архитект“. Църковната сграда е трикорабна. При покриване на църквата са употребени много изкусно манастирски (балдахинови) сводове. Подът на църквата е бил постан с каменни плочи, заменени сега с дървен под. Църквата има една централна апсида и три по-малки странични ниши, вградени в нея. Галерията (женското отделение) представлява богата барокова крива линия, която придава на цялото пространство лекота и елгантност. И до днес тя е останала невидоизменена.

Трите кораба на църквата са разделени помежду си с 4 чифта кръгли каменни колони, които носят манастирските сводове.

В западната част над притвора и в средата на църквата е имало кубета, които през голямото земетресение през 1913 година са били разрушени.

8. Търново. Църквата „Св. Никола“ (1834—1836) — напречен разрез
(арх. заснимане: арх. Ст. Матеев и к. — арх. Ем. Момиров, авг., 1951 г.)